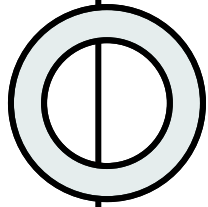

OPPIMISEN ARVIOINNIN ERILAISET PERIAATTEET

MIRJA TARNANEN
mirja.tarnanen@jyu.fi

Tämän luennon tavoitteena on

syventää ymmärrystä arvioinnin ja palautteen merkityksestä oppimisen ja osaamisen kehittymisen tukijana eri ikäkausina

listätä tietoa hyvän arvioinnin periaatteista

Syventää tietämystä erilaisista arvioinnin tarkoituksista ja arviointitavoista käyttötarkoituksen mukaan

Mitä arviointi ja
palaute merkitsevät
sinulle?

<https://answergarden.ch/2085767>

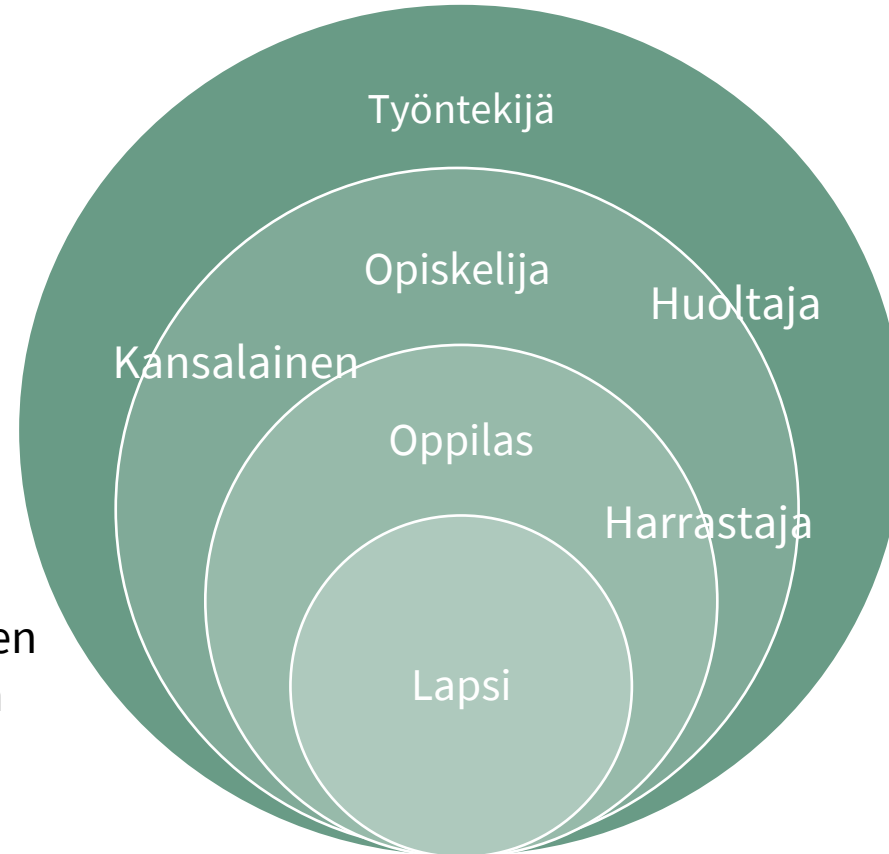

○ Arviointi eri elämänvaiheissa

Oppiminen läpi elämän

NUORI

Fyysinen kehittyminen
Kognitiivinen kehittyminen
Sosiaalinen kehittyminen
Kehittyvä aikuisuus

AIKUINEN

Fyysinen kehittyminen
Kognitiivinen kehittyminen
Sosiaalinen kehittyminen

LAPSI

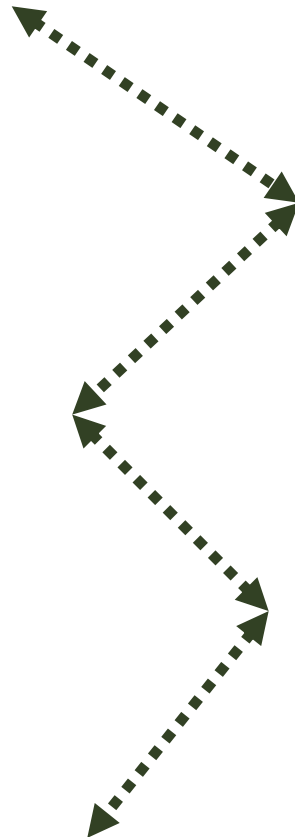
Fyysinen kehittyminen
Kognitiivinen kehittyminen
Moraalinen kehittyminen
Kiinnittymisen tyylit

ARVIOINTI VAIKUTTAJANA

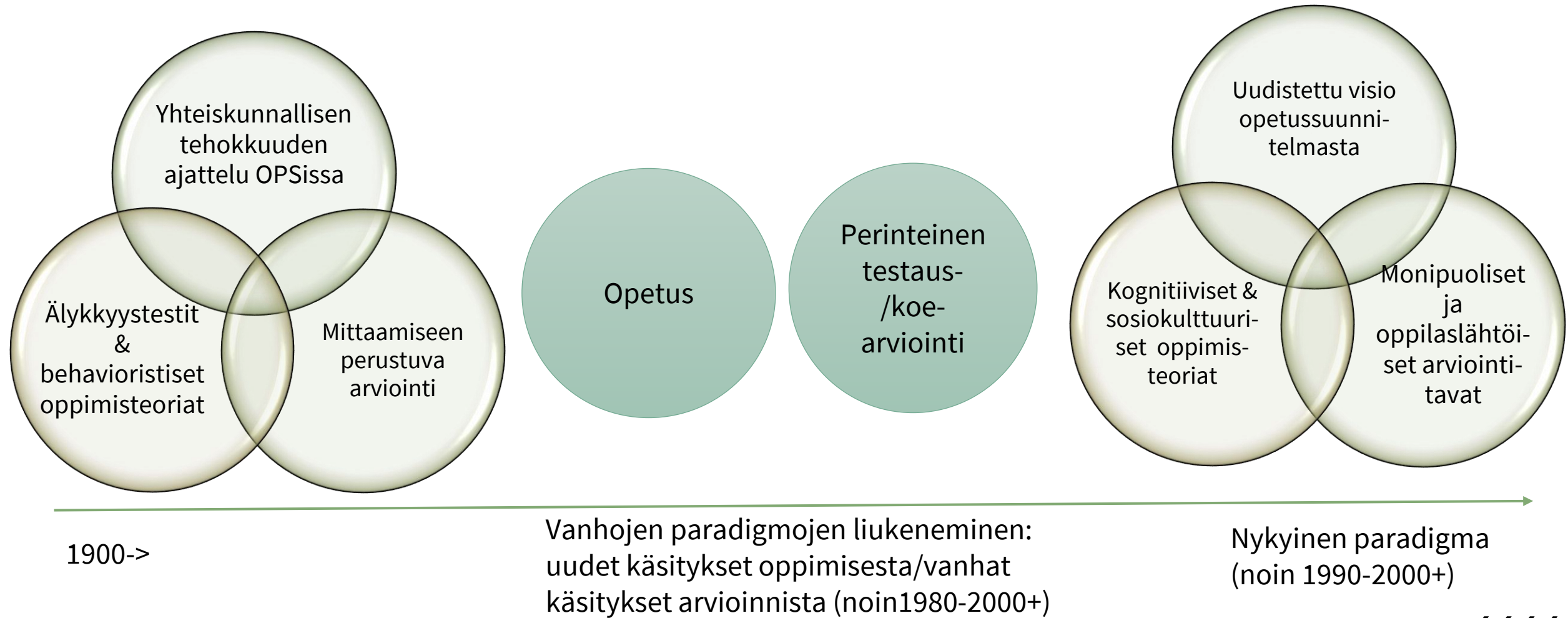
- luonnollista
- oppimista tukevaa
- motivoivaa, ohjaavaa
- opetusta uudistavaa
- metataitoja lisäävää

- pelottavaa
- ahdistavaa
- kontrolloivaa
- minä-käsitystä
vääristävää

○ Miksi arviointi on osin edelleen sellaista kuin se on?

Arviointikulttuuri

- Arviointiin liitetyt uskomukset, arvot ja käsitykset, jotka joko tiedostettuina tai tiedostamattomasti vaikuttavat arviointi- ja palautekäytänteisiin, arviointimenetelmiin sekä niihin liittyviin valintoihin.
- Arviointikulttuuri heijastelee myös sitä, mitä pidetään osaamisena, tietämisenä, suotuisana toimintana oppimisen kannalta.
- Arviointikulttuuria muovaavat käsitykset, uskomukset ja arvostukset ovat syntyneet mm. traditioiden, yhteiskunnallisten arvostusten, opetus- ja kasvatussuunnitelmien ja oppiaineiden sekä työelämän muutosten omista lähtökohdista käsin.
- Kasvattajat, opettajat, esimiehet mutta myös sidosryhmät ylläpitävät, toisintavat ja myös uudistavat arviointikulttuuria omilla valinnoillaan ja toimillaan.

(esim. Fuller & Skidmore, 2014; Xu & Brown, 2016)

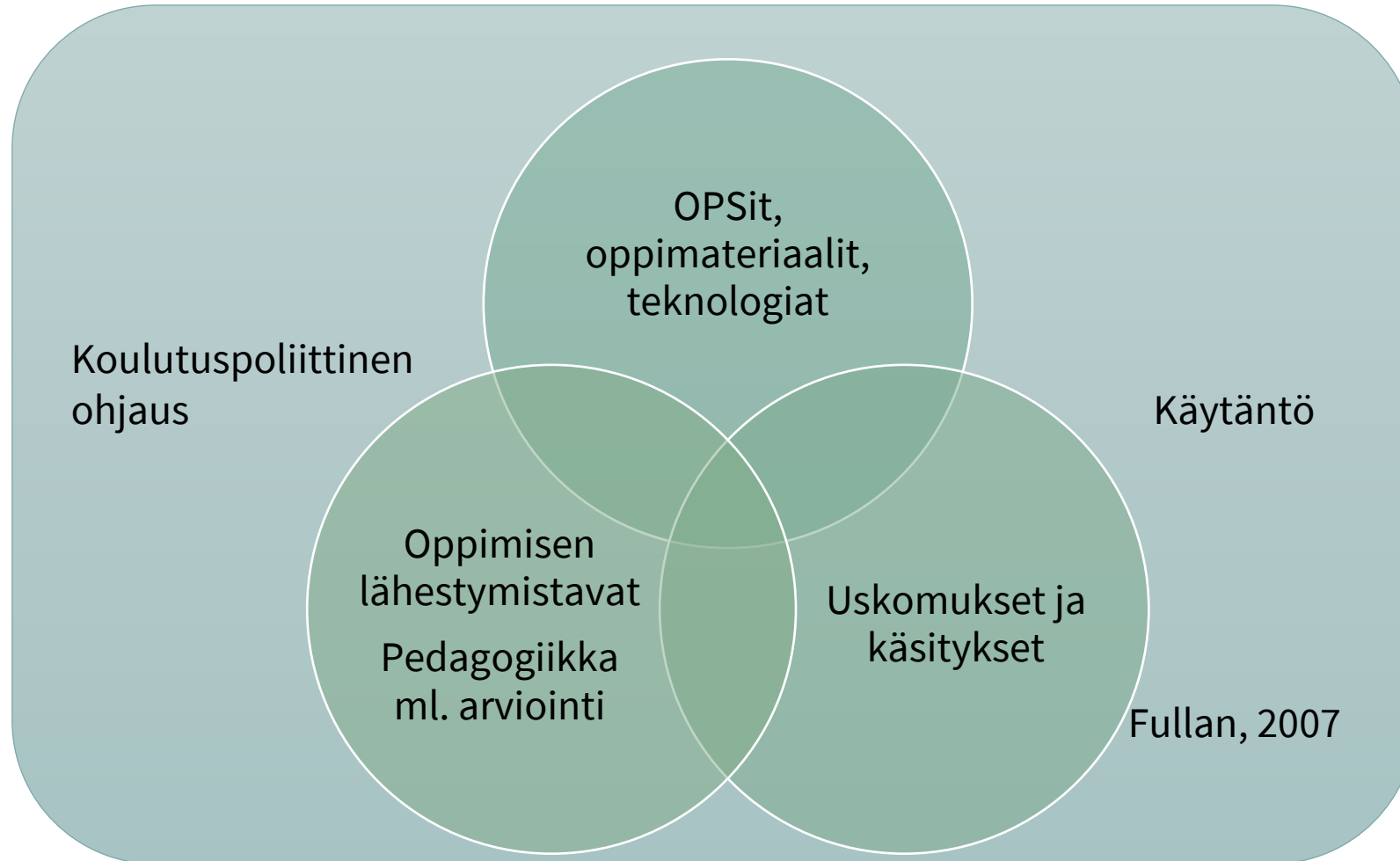
○ Arviointi reformin myötä

- Arvioinnissa käytetään tehtäviä, jotka haastavat korkean tason ajatteluun (higher order thinking)
- Arviointi kohdistuu sekä oppimisprosessiin että oppimisen tuloksiin
- Arviointi on jatkuvat prosessi ja elimellinen osa opetusta
- Odotukset ovat läpinäkyviä opiskelijoille ja työntekijöille
- Opiskelijoita aktivoidaan myös itsearvioimaan omaa työskentelyään
- Arviointia käytetään sekä opetuksen että oppimisen arviointiin

Arviointikulttuurin muutos

Yhteisön arvostukset, uskomukset ja käsitykset arvioinnin tavoitteista ja tehtävistä ohjaavat yhteisöjen arviointikäytänteitä.

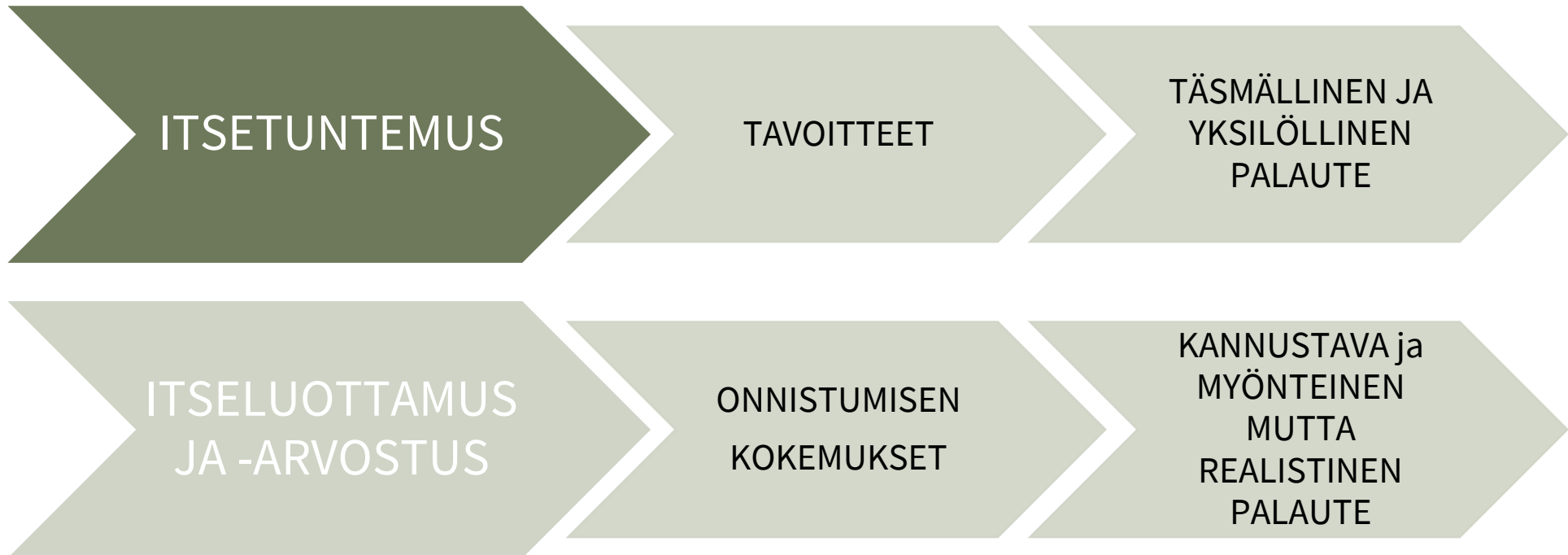
○ Koulutuksen muutos - arviointikulttuurin muutos

OPPIMINEN, ARVIOINTI JA MINÄ-KÄSITYS

Palaute ja arviointi muovaamassa
minä-käsitystä

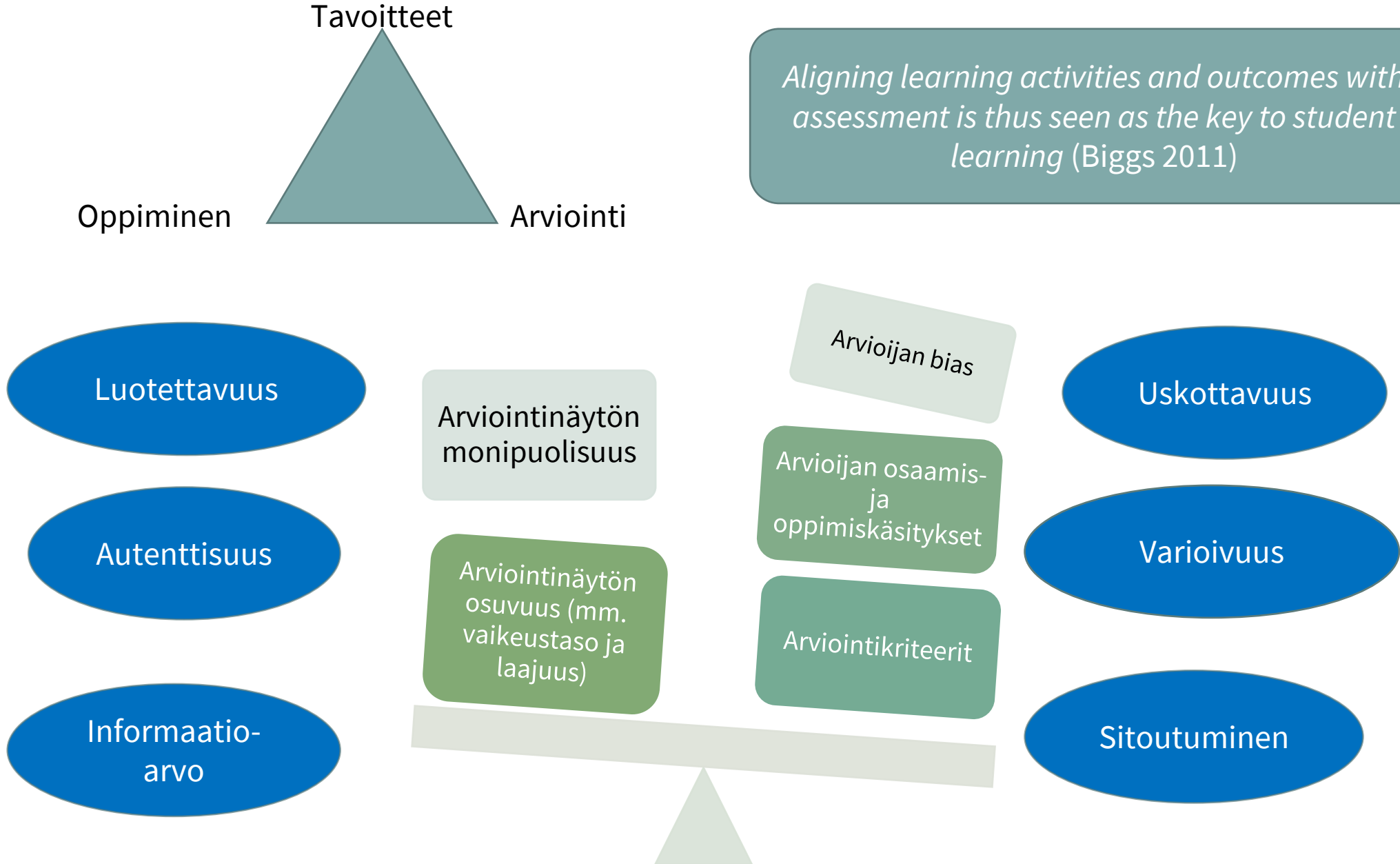
**MILLAISTA
ON HYVÄ
ARVIOINTI
JA
PALAUTE?**

<https://answergarden.ch/2085855>

Hyvä arviointi on monen tekijän summa

Summatiivinen arviointi

Arviointi-
vastuu

Arviointi-
vastuu

Opettaja,
työntäjä
arvioi

Opettaja ja
oppilaat
arvoivat

Vertais-
arviointi

Itsearviointi

Päätö-,
tutkintoto-
distukset
yms.

Koe-projekti-
arvot

Kirjallinen ja
suullinen
palaute

Vuorovai-
kutus
opetuksessa

High-
stakes

Low-
stakes

Formatiivinen arviointi

3. Täydennä lauseisiin puuttuvat ilmaukset. Ole tarkkana aikamuotojen kanssa.

1. Must Tom go. home already? It's only nine o'clock.
2. I guess he will have woken up early tomorrow morning.
3. I have had to wake up early every morning for the past two weeks.

8. Kerro järkevästä rakenteesta, kasvupaikasta, lisääntymisestä ym.

Kasvaa kivillä, kallioilla ja puiden rungoilla, sienissä

Luominen

- Luoda, suunnitella, kehittää, kirjoittaa/tuottaa, muotoilla
- Esim. Uuden näkökulman, ratkaisun tai kokonaisuuden luominen

Arvioiminen

- Perustella, puolustaa, arvioida, määrittää arvo
- Esim. Näkökulman tai päätöksen arvioiminen

Analysoiminen

- Vertailla, kritisoida, kokeilla/testata, tutkia, rinnastaa
- Esim. Eri näkökulmien, asioiden ja niiden välisten yhteyksien erottelu perustellen

Soveltaminen

- Havainnollistaa, tulkita, ratkaista, ottaa käyttöön, luonnostella
- Esim. Tiedon käyttäminen uudella/toisella tavalla

Ymmärtäminen

- Luokitella, kuvata, selittää, valita, kääntää, tunnistaa, raportoida, dramatisoida
- Esim. Käsitteiden, ideoiden selittäminen

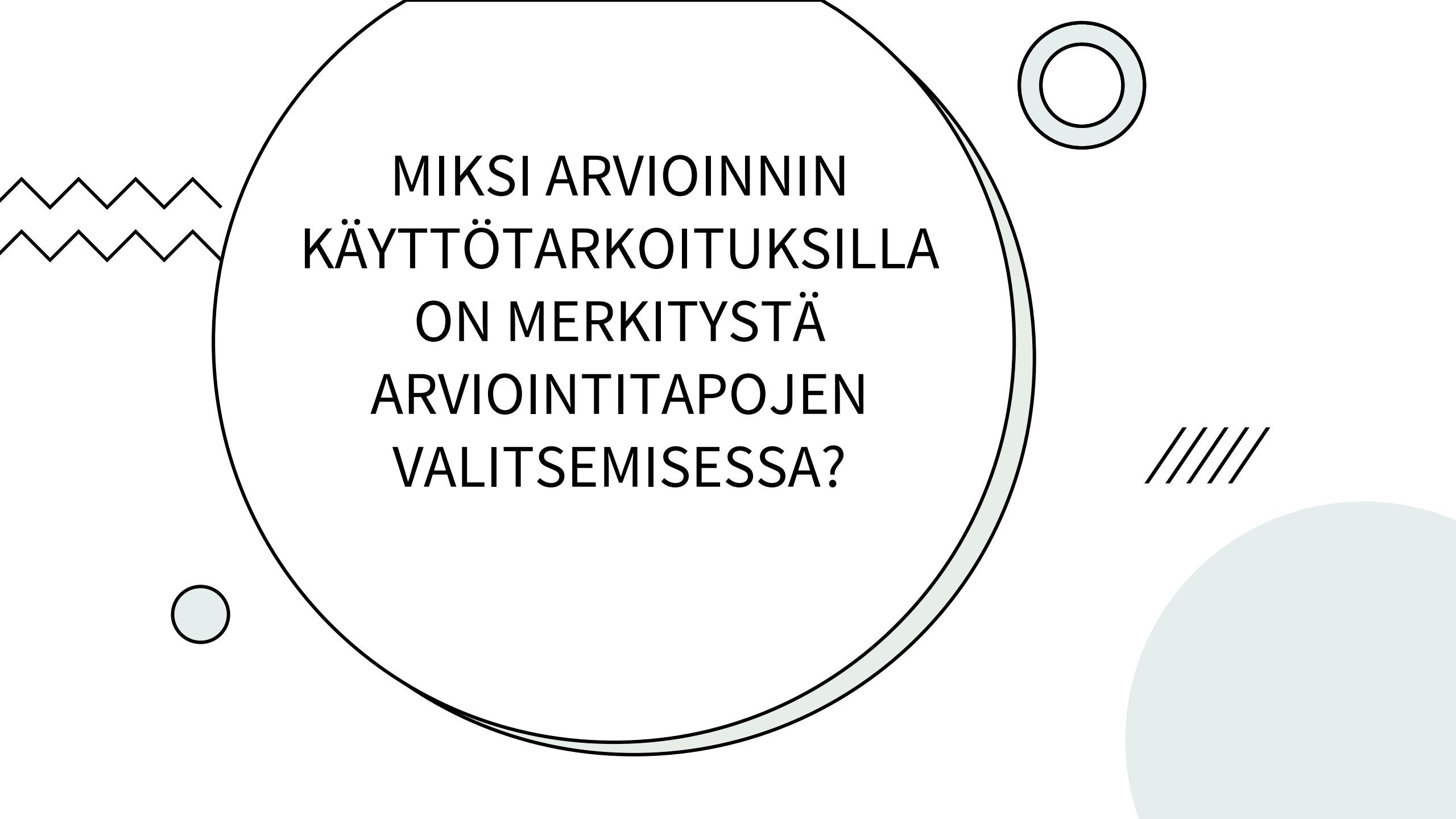
Muistaminen

- Määritellä, toistaa, listata, muistaa, toisintaa,
- Esim. Tiedon muistaminen

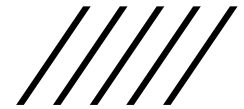
5. Selitä lyhyesti käsitteet 6 p

- a. salamasota = vihollinen
- b. säännöstely / alistus
- c. evakko
- d. sotasyllinen
- e. valvontakomissio
- f. sotalapsi

MIKSI ARVIOINNIN
KÄYTTÖTARKOITUKSILLA
ON MERKITYSTÄ
ARVIOINTITAPOJEN
VALITSEMISESSA?

Arvioinnin tarkoitus

DIAGNOSTINEN ARVIOINTI

- Lähtötason kartoitus opetuksen suuntaamiseksi
- Testit, kokeet, havainnointi
- Myös itsearviointia

OPPIMISJAKSON ALUKSI
Auttaa oppimistavoitteiden asettamisessa

FORMATIIVINEN ARVIOINTI

- Osa päivittäistä työskentelyä
- Vuorovaikutus keskeistä palauteen antamisen ja saamisen kannalta
- Itse- ja vertaisarviointi

OPPIMISPROSESSI
Oppimisprosessin ohjaus sekä metataitojen kehittyminen

SUMMATIIVINEN ARVIOINTI

- Kommunikoidaan usein todistuksissa tai tiedotteissa
- Tentit, kokeet, määrälliset mittarit
- Sanallista tai numeerista tai niiden yhdistelmä

OPPIMISJAKSON PÄÄTTEEKSI
Miten tavoitteet on saavutettu jossakin tietyssä oppimiskokonaisuudessa

○ Normi- vs. kriteeriviitteinen arviointi

Normiviitteinen arviointi

- Suhteellista arviointia, jossa arvioidaan osaamista suhteessa toisiin yksilöihin, ryhmään
- Arvosanan muodostuminen on riippuvainen toisten osaamisesta
- Normaalijakauman hyödyntäminen
- Palautearvio suhteessa osaamistavoitteisiin alhainen

Kriteeriviitteinen arviointi

- Arvioidaan osaamista suhteessa määriteltyihin kriteereihin, jotka kuvaavat oppimistavoitteita ja osaamisen tasoa
- Osaaminen ei ole riippuvainen toisista yksilöistä, joten korkeiden ja matalien arvioiden määrä voi vaihdella
- Voi johtaa yksinkertaistettuun hyväksytty-hylätty-asteikon käyttöön

(Gipps 1994)

○ Itsearviointi

Itsearviointi on formatiivinen arviointiprosessi, jonka aikana oppija, toimija reflektoi ja arvioi työskentelynsä laatua ja oppimistaan/kehittymistään sekä arvioi sitä suhteessa tavoitteista johdettuihin kriteereihin yksilöllä työkentelyn vahvuuksia ja heikkouksia ja suuntaamalla toimintaansa uudelleen käyttäen tätä tietoa hyväkseen. (Andrade & Du2007)

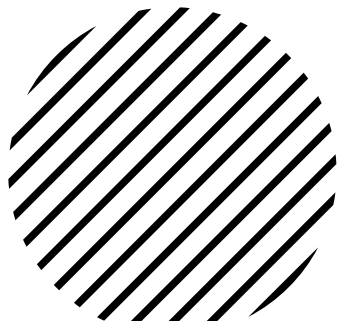
○ Vertaisarviointi

Vertaisarviointi on arviointitapahtuma, jossa yksilöt tarkastelevat toistensa statukseltaan samanlaisten henkilöiden tuotosten, aktiviteettien tai tehtävien laatua, määrää, tasoa, onnistuneisuutta (Topping 2007).

Itse- ja vertaisarviointi

Lisää ja tukee oppilaiden, toimijoiden omaa vastuuta ja autonomiaa

Pyrkii syvempään ja edistyneempään ymmärrykseen arvioitavasta taidosta/sisällöstä/prosessista

Vahvistaa sitoutumista, koska tarjoaa aktiivisen roolin ja vahvistaa toimijuutta, mikä taas voi syventää oppimista

Edellyttää ja mahdollistaa kriittisen reflektoinnin, oman toiminnan tarkastelun ja arvioinnin

Kehittää metataitoja, kuten oman oppimisen säätelyä, tavoitteiden asettamista

○ Vertais- ja itsearvioinnin etuja ja haasteita

- Jaetut arviointikriteerit selkiyttävät, mitä itse asiassa tehtävän suorittamiselta edellytetään ja millaisia odotuksia siihen liittyy.
- Rohkaisee ja vastuuttaa opiskelijoita – lisää tekijyyttä ja omistajuutta omaan oppimiseen.
- Rohkaisee refleктоimaan toimintaa ryhmässä ja omaa panosta ryhmäprosessin onnistumisessa.
- Huomio myös arviointitaitojen kehittämisessä.
- Tarjoaa mielekkäämpää/hyväksyttävämpää palautetta opiskelijalle, koska se tulee ryhmän jäseniltä.
- Joidenkin opiskelijoiden mielestä vertaisarviointi on reilua, koska jokaisella opiskelijalla on arviointivastuu.
- Voi vähentää ”vapaamatkustajuutta”, koska vertaisryhmälle tehtävä arviointi koetaan tärkeäksi.

- Teknisestä suorittamisesta itse arviointiin pääseminen voi tuntua ylitsepääsemättömältä.
- Ohjaamiseen tarvittava aika voi kuormittaa opettajaa, koska arviointitapa ja siihen liittyvät käytänteet tuntuvat vierailta.
- Opiskelijat voivat ajatella, että arviointi ei kuulu heille.
- Arvioinnin luotettavuus ja osuvuus voivat kärsiä, jos opiskelijat ovat miellyttämisen haluisia (tämä riski tosin kaikessa arvioinnissa).
- Ylipäätään opiskelijoiden keskinäiset suhteet voivat vaikuttaa siihen, millaiseksi osaaminen arvioidaan ja miten sitä tulkitaan, esim. liioittelevat arviot molempiin suuntiin.

Itse- ja vertaisarvioinnin merkitys korostuu jatkuvan oppimisen merkityksen kasvaessa mutta

meillä on vielä matkaa kulttuuriseen muutokseen, jossa arviointi tehdään pikemminkin huoltajien/oppilaiden/opiskelijoiden/työntekijöiden kanssa kuin heille (Cartney 2010; Wanner & Palmer 2018).

kulttuurista muutosta edistäisi sellaisen itse- ja vertaisarvioinnin kehittäminen, jota kehitetään yhdessä aktiivisen ja yksilöllisemmän oppimisen kanssa yhdessä huoltajien/ opiskelijoiden/työntekijöiden kanssa (Boud & Molloy 2013; Wanner & Palmer 2018)

Pohdittavaksi pienryhmissä

- Millainen rooli arvioinnilla on varhaiskasvatuksessa, koulussa tai työelämässä?
 - Mihin sitä tarvitaan?
 - Millaisia mahdollisia etuja ja haasteita arviointiin voi liittyä?
- Miksi arviointikulttuuri(t) muuttuvat hitaasti vai muuttuvatko ne?
- Millainen rooli arvioinnilla ja palautteella voisi olla jatkuvan oppimisen tukemisessa?

Lähteet

- Andrade, H. & Du, Y. (2007). Student responses to criteria-referenced self-Assessment. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 32 (2), 159-181
- Boud, D., & Molloy, E. (2013). “Rethinking Models of Feedback for Learning: The Challenge of Design.” *Assessment & Evaluation in Higher Education* 38 (6): 698–712.
- Biggs, J. B.. 2011. *Teaching for Quality Learning at University: What the Student Does*. London: McGraw-Hill Education
- Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change*, 4th Edition. New York: Teachers College Press.
- Fuller, M. B. & Skidmore, S. T. (2014). An exploration of factors influencing institutional cultures of assessment. *International Journal of Educational Research*, 65, 9–21.
- Gipps, C. (1994). *Beyond Testing: Towards a Theory of Educational Assessment*. London: Falmer Press
- Kearney, S. (2013). Improving engagement: the use of ‘Authentic self- and peer-assessment for learning’ to enhance the student learning experience. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 38, 7, 875–891
- Krathwohl, D. R. (2002). “A Revision of Bloom’s Taxonomy: An Overview”. *Theory into Practice* 41 (4): 212–218.
- Shepard, L. A. (2000). The Role of Assessment in a Learning Culture. *Educational Researcher*, 29, 7, 4-14.
- Topping, K.J. 2007. Trends in peer learning. *Educational Psychology: An International Journal of Experimental Psychology* 25, 6, 631–45.
- Wanner, T. & Palmer, E. (2018) Formative self-and peer assessment for improved student learning: the crucial factors of design, teacher participation and feedback, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 43:7, 1032-1047.
- Xu, Y. & Brown, G. T. L. (2016). Teacher assessment literacy in practice: A reconceptualization. *Teaching and Teacher Education*. Vol. 58, Aug, 2016, 149–162.